

Kant-forsker og menneskerettighetsfilosof får Holbergprisen

Det ble i dag kunngjort at Holbergprisen 2017 tildeles den britiske filosofiprofessoren Onora O'Neill, University of Cambridge, for hennes fremragende og innflytelsesrike arbeid innen filosofi, hvor hun har belyst sentrale samfunnsspørsmål og etiske dilemmaer gjennom femti år.

Holbergprisen er en internasjonal forskningspris på 4,5 millioner kroner, som dekker fagområdene humaniora, samfunnsvitenskap, juss og teologi. Prisen ble opprettet av Stortinget i 2003, og vinneren skal ha påvirket internasjonal forskning innen prisens fagfelt på en avgjørende måte.

Professor Onora O'Neill får i år prisen for sitt eksepsjonelle forskningsbidrag, særlig innen moralsk og politisk filosofi. Hun har revolusjonert forståelsen av Immanuel Kant og påvirket generasjoner av forskere, politikere og praktikere på områder som menneskerettigheter, bioetikk og ansvarliggjøring av og tillit til det offentlige. Hun vil motta prisen under en seremoni ved Universitetet Bergen, Universitetsaulaen, den 8. juni.

Professor O'Neill har i forlengelsen av sitt banebrytende vitenskapelige arbeid også utvist stort samfunnsengasjement. O'Neill er blant annet politisk aktiv som partiuavhengig i det britiske Overhuset. Hun har tidligere vært president i British Academy og rektor ved Newnham College, University of Cambridge. O'Neill er også medlem av Det Norske Videnskaps-Akademi. I 1999 ble hun adlet og fikk tittelen Baronesse O'Neill av Bengarve.

O'Neill beskriver det sentrale spørsmålet i hennes tidlige Kant-forskning som «hvordan fornuften relaterer seg til handling». «Dette synes fortsatt å være elefanten i rommet som altfor ofte ignoreres eller skyves ut i marginen av filosofisk arbeid innenfor etikk og politisk filosofi», sier hun.

Tillit og global rettferdighet

O'Neills banebrytende arbeid om Kant inkluderer bøkene *Acting on Principle* (1975) og *Constructions of Reason* (1989). Sentralt i hennes forskning står *offentlig fornuft*: Hvordan man kan rettferdiggjøre standpunkter med begrunnelser som kan aksepteres av personer med ulik bakgrunn. O'Neill har knyttet dette til mange store samfunnsspørsmål, blant annet når det gjelder tillit, offentlig ansvar og internasjonal rett. I bøker som *Faces of Hunger* (1986) og *The Bounds of Justice* (2000) tar O'Neill for seg strukturelle årsaker til undertrykkelse, og i *Justice across Boundaries: Whose Obligations?* (2016) drøfter hun menneskerettigheter og hvilket ansvar stater og ikke-statlige aktører bør ha når global rettferdighet etterstrebes. På norsk har hun bidratt til antologien *Tillit i Norge* (2012), som drøfter den høye tilliten norske institusjoner nyter.

En viktig veileder

«O'Neill har en særlig evne til å behandle moralske problemstillinger med en psykologisk overbevisning og institusjonell legitimitet som gjør henne til en myndig veiviser i møtet med de mest intrikate etiske spørsmål», sier Holbergkomitéleder Pratap Bhanu Mehta. «Ikke bare har hun gitt oss

en ny forståelse av Kant, hun har også utøvd filosofifaget på en måte som imøtekommer vår verdens komplekse moralske krav, og som viser en dyp omtanke for menneskeheten.»

Nils Klim-prisen til ung norsk økonomiprofessor

Vinneren av Nils Klim-prisen ble også kunngjort i dag. Denne prisen er på NOK 300.000 og tildeles hvert år en nordisk forsker under 35 år, som har utmerket seg innen fagområdene samfunnsvitenskap, humaniora, juss eller teologi. Prisen går i år til den norske professoren i samfunnsøkonomi Katrine Vellesen Løken, Universitetet i Bergen, for hennes forskning på de nordiske velferdsstater. Løken ble Norges yngste kvinnelige økonomiprofessor gjennom tidene da hun var 31 år gammel.

«I sin forskning bruker Løken avanserte matematiske modeller, og hun er alltid på jakt etter de avgjørende forklaringsfaktorer for å vise hvordan statlig politikk påvirker individuell adferd,» sier leder av Nils Klim-komiteén, Frans Gregersen. «Sammen med sine medforfattere har hun behandlet vanskelige temaer på en måte som i fremtiden kan endre forskningsfokus på dette feltet. Løkens forskning spenner over flere faglige områder, og den er åpenbart relevant for utforming av politikk på områdene.»

Prisvinneren er en profilert samfunnsdebattant, med faste kronikker i Dagens Næringsliv og hyppige bidrag i andre medier. Hun er også ofte i kontakt med politikere for å få frem forskningen som viktig premissgrunnlag for fremtidige reformer i familiepolitikken.

Pressebilder, biografier om prisvinnerne, fagkomitéenes uttalelser og fakta om prisene legges ut på www.holbergprisen.no/presserom

Kontaktperson, Holbergprisens sekretariat:

Kommunikasjonsrådgiver Ole Sandmo

Tlf: 98 00 18 78

ole.sandmo@holbergprisen.no

Ekspertkontakt for pressen, holbergprisvinner Onora O'Neill:

Professor Lars Fredrik Svendsen

Universitetet i Bergen

Tlf. 906 37 206, Lars.Svendsen@uib.no

Ekspertkontakt for pressen, Nils Klim-prisvinner Katrine Vellesen Løken:

Professor Kjell Erik Lommerud

Universitetet i Bergen

Tlf: 958 01 901, Kjell-Erik.Lommerud@uib.no